

คำนำ

จุดประสงค์ของการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการสอนหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้น ออมตามรอยพ่อ ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้น พ.ศ. 2558

รายละเอียดของแผนการสอน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน เกม วิดีโอ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 หน่วย ดังนี้

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สมการสู่ความมั่นคงทางการเงิน”
2. 3 ขั้นตอนของการออมอย่างฉลาด
3. การลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ
4. จัดการรายจ่ายไม่ให้เกิดเป็นปัญหา
5. จ่ายแล้วต้องจด

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพไชยา ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดทำแผนการสอน/การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

จารุวรรณ มีธรรม

และคณะ

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น “ออมตามรอยพ่อ”

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สมการสู่ความมั่นคงทางการเงิน”

ชื่อเรื่อง ออมอย่างพอเพียง

จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การดำเนินชีวิตโดยทางสายกลางมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีความรู้และคุณธรรม เป็นภูมิคุ้มกันในตนเอง ส่งผลให้สังคมอยู่ดีมีสุข เป็นหลักการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อสร้างความสุขอย่างยั่งยืนได้
2. บอกแนวทางการปฏิบัติตนตามหลัก ปศพพ.ได้
3. ถอดบทเรียนกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามหลัก ปศพพ.ได้
4. ถอดบทเรียนการออมอย่างพอเพียงตามหลัก ปศพพ.ได้
5. เห็นคุณค่าของการมีอุปนิสัยพอเพียง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร การพูดนำเสนอ
2. ความสามารถในการคิด การคิดวิเคราะห์ สรุป
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา ทำงานได้สำเร็จ
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทำงานร่วมกับผู้อื่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีความรักในสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. มีวินัย ปฏิบัติตามข้อตกลง
3. อยู่อย่างพอเพียง ปฏิบัติงานตามศักยภาพ
4. มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานสำเร็จทันเวลา

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ทบทวนหลัก ปศพพ.ด้วยการถอดบทเรียนจากกิจวัตรประจำวัน
2. ถอดบทเรียนเรื่อง “การออมอย่างพอเพียง”

สื่อเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

- ใบความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- VDO ศาสตร์พระราชา
- Power Point
- ใบงานที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “การออมอย่างพอเพียง”
- เกม Kahoot !

การวัดและประเมินผล

ประเด็น	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์ประเมิน
ด้านความรู้	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านทักษะ กระบวนการ	ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านเจตคติ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน 1 ขึ้นไป

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียง
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สมการสู่ความมั่นคงทางการเงิน”
ชื่อเรื่อง “การออมอย่างพอเพียง” (เวลา 3 ชั่วโมง)

- .....
1. ครูให้นักเรียนดู VDO ศาสตร์พระราชา หลักทรงงาน และภาพการใช้สิ่งของของพระองค์ในเรื่องความประหยัด
  2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันที่นักเรียนต้องทำเป็นประจำทุกวันว่ามีอะไรบ้าง ตั้งแต่ตื่นจนเข้านอน ครูจดคำตอบบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันเลือก 1 กิจกรรมเพื่อถอดบทเรียน 2 – 3 – 4 ครูและนักเรียนร่วมกันคิดเพื่อทบทวนหลัก ปศพพ. ด้วยตัวอย่างชุดคำถาม A1 ถึง A11 ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูจดคำตอบบนกระดาน โดยครูเขียนสรุปเป็น 2 – 3 – 4 ทั้งนี้ กิจกรรมที่เลือกมาถอดบทเรียนควรเป็นกิจกรรมง่ายๆ ที่ทุกคนต้องทำเป็นประจำ เช่น การทานอาหารเข้าอย่างพอเพียง การเจียวไข่อย่างพอเพียง การซักผ้าอย่างพอเพียง เป็นต้น (ความรู้ คุณธรรม พอประมาณ เหตุผล มีภูมิคุ้มกัน)
    - A1 ทำไมเราจึงต้อง ซักผ้า (เปลี่ยนไปตามกิจวัตรที่เลือก เช่น ทานอาหารเข้า แปรงฟัน ฯลฯ) (เหตุผล)
    - A2 การซักผ้าที่ถูกวิธีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเสื้อผ้าสะอาด ต้องมีความรู้อะไรบ้าง (ความรู้)
    - A3 การซักผ้าเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเสื้อผ้าสะอาดจะต้องใช้คุณธรรมอะไรบ้าง (คุณธรรม)
    - A4 ในการซักผ้า เราต้องคำนึงถึงทรัพยากรอะไรบ้าง (เครื่องซักผ้า กะละมัง ผงซักฟอก น้ำ) เราจะใช้ทรัพยากรเหล่านี้อย่างพอประมาณได้อย่างไรบ้าง (พอประมาณ)
    - A5 ในการซักผ้ามีความเสี่ยงอะไรบ้างที่อาจจะเกิดขึ้น เราจะจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไร (ภูมิคุ้มกัน)
    - A6 เมื่อซักผ้าเสร็จแล้วเราต้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์อย่างไร (ภูมิคุ้มกัน)
    - A7 การซักผ้าอย่างพอเพียงจะส่งผลต่อวัสดุอุปกรณ์หรือการใช้จ่ายของเราอย่างไร (วัตถุ)
    - A8 การซักผ้าอย่างพอเพียงจะส่งผลดีต่อเพื่อนๆ หรือคนในครอบครัวเราหรือไม่ อย่างไร (สังคม)
    - A9 การซักผ้าอย่างพอเพียงจะส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร (สิ่งแวดล้อม)
    - A10 การซักผ้าอย่างพอเพียงจะมีผลต่อวัฒนธรรมได้หรือไม่ อย่างไร (วัฒนธรรม)
    - A11 ในกรณีที่นักเรียนไม่มีผงซักฟอก/เครื่องซักผ้า เราสามารถใช้อะไรแทนได้ (ความรู้ ภูมิคุ้มกัน วัฒนธรรม)
  3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4 – 5 คน โดยคละตามความสามารถที่หลากหลาย ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทำใบงานที่ 1 เกี่ยวข้องกับการออมอย่างพอเพียง โดยการถอดบทเรียน 2 – 3 – 4 ให้เวลา 30 นาที (ความรู้ คุณธรรม พอประมาณ เหตุผล ภูมิคุ้มกัน)
  4. ให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเลือกตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ เวลาในการนำเสนอ กลุ่มละ 10 นาที ครูและสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ช่วยกันเติมเต็ม (พอประมาณ เหตุผล ภูมิคุ้มกัน สังคม)
  5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “การออมอย่างพอเพียง” แบบครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์ โดยเน้นย้ำด้วยว่าหลัก ปศพพ. เป็นหลักคิดหลักปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสชี้แนะทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 40 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (ประมวลและกลั่นกรองจากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไปเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542) การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจ

พอเพียง คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. ค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้

1. **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

4. เจื่อนใจ การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เจื่อนใจความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เจื่อนใจคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน

1. วัตถุ เห็นคุณค่าและใช้วัตถุสิ่งของเงินทอง ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า
2. สังคม เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยไม่เบียดเบียนกันและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน
3. สิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
4. วัฒนธรรม เห็นคุณค่าและร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ท้องถิ่น/ความเป็นไทย

เรียบเรียงจาก หนังสือ “ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

ใบงานที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “การออมอย่างพอเพียง”

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียนอย่างไร (เหตุผล ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม)

ตอนที่ 1 ตอบคำถามเรื่องการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. เศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ใครจะสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้บ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 นักเรียนทำกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างไร จงอธิบายโดยละเอียด (ถอดบทเรียน 2- 3 - 4) เรื่อง “การออมอย่างพอเพียง”

ชื่อเรื่อง “การออมอย่างพอเพียง”			
ความรู้ที่ต้องมีในการออม 1..... 2..... 3.....		คุณธรรมที่จะช่วยทำให้การออมประสบความสำเร็จ 1..... 2..... 3.....	
พอประมาณ 1..... 2..... 3.....	มีเหตุผล 1..... 2..... 3.....	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 1..... 2..... 3.....	
วัตถุ 1..... 2..... 3.....	สังคม 1..... 2..... 3.....	สิ่งแวดล้อม 1..... 2..... 3.....	วัฒนธรรม 1..... 2..... 3.....

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่..... กลุ่ม.....

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น “ออมตามรอยพ่อ”

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ 3 ขั้นตอนของการออมอย่างฉลาด

ชื่อเรื่อง การออมอย่างฉลาด

จำนวน 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

เงินเป็นสื่อกลางสามารถใช้ซื้อขายแลกเปลี่ยนเป็นอาหาร สิ่งของเครื่องใช้ ยารักษาโรค เครื่องแต่งกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งที่จำเป็นและไม่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันนี้มีสิ่งๆ ที่เกินกว่าความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริงเข้ามาเพื่อยุ่ความอยากได้อยากมีของคนเรามากมาย โดยไม่มีการควบคุม จึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องคุณค่าของเงิน การออม การวางแผนใช้จ่ายของตนเอง เพื่อให้ดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขไม่หลงเพลินไปกับสิ่งยั่วยุเหล่านั้น เพราะหากไม่มีการออมเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้เงินอย่างแท้จริง เช่น เจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือต้องซื้อของที่จำเป็นอย่างแท้จริง จะไม่มีเงินสำรองใช้จ่าย ต้องนำเงินอนาคตมาใช้ นั่นคือ การกู้หนี้ยืมสิน เป็นเหตุให้มีหนี้สะสม ชีวิตหาความสุขไม่ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของการออมได้ถูกต้อง
2. ตั้งเป้าหมายของการออมได้ชัดเจน
3. บอกวิธีการออมที่ถูกต้อง
4. มีกิจนิสัย “รักการออม”

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร การพูดนำเสนอ
2. ความสามารถในการคิด การคิดวิเคราะห์ สรุป
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา ทำงานได้สำเร็จ
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทำงานร่วมกับผู้อื่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีความรักในสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. มีวินัย ปฏิบัติตามข้อตกลง
3. อยู่อย่างพอเพียง ปฏิบัติงานตามศักยภาพ
4. มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานสำเร็จทันเวลา

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนำกระปุกออมสิน สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารต่างๆ มาให้นักเรียนดู แล้วครูถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้
  - นักเรียนมีกระปุกออมสินหรือไม่
  - นักเรียนมีสมุดฝากธนาคารเป็นของตนเองหรือไม่
  - นักเรียนหยอดกระปุกออมสินหรือนำเงินไปฝากธนาคารหรือไม่
  - การหยอดกระปุกออมสินหรือนำเงินไปฝากธนาคารมีประโยชน์อย่างไร

โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนช่วยกันตอบคำถามเพื่อให้เกิดความสนใจเรียนรู้

2. ครูอธิบายความรู้เรื่อง ความหมายของการออม การรู้จักวางแผนการใช้จ่าย การตั้งเป้าหมายของการออมและวิธีการออมที่ถูกต้อง
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความหมายของการออม การวางแผนการใช้จ่าย การตั้งเป้าหมายของการออมและวิธีการออมที่ถูกต้อง แล้วครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
4. ครูเขียน “สมการสู่ความมั่นคงทางการเงิน” บนกระดาน

สมการสู่ความมั่นคงทางการเงิน

5. นักเรียนจัดทำ “สมการสู่ความมั่นคงทางการเงิน” ของตนเองตามความจริงเป็นเวลา 1 สัปดาห์ หรือ 1 เดือน
6. สุ่มนักเรียน 3 - 5 คนออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน โดยครูคอยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
7. นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง ง่ายเป็น ออมเป็น ไม่ขัดสน แล้วครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงาน
8. ครูให้นักเรียนทุกคน ตั้งเป้าหมายของการออมว่านักเรียนตั้งใจจะนำเงินที่ได้จากการออมไปใช้ประโยชน์อย่างไร เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดให้นักเรียนนำผลงานมาส่งครู ตามใบงานที่ 2.2 เรื่อง SMART: เป้าหมายการออม
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการออมที่ถูกต้องจากการเรียนในครั้งนี้
10. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สมการสู่ความมั่นคงทางการเงิน”

สื่อเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

- ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ง่ายเป็น ออมเป็น ไม่ขัดสน
- ใบงานที่ 2.2 เรื่อง SMART: เป้าหมายการออม

การวัดผลและประเมินผล

ประเด็น	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์ประเมิน
ด้านความรู้	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านทักษะกระบวนการ	ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านเจตคติ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน 1 ขึ้นไป

ใบความรู้ เรื่อง การออม

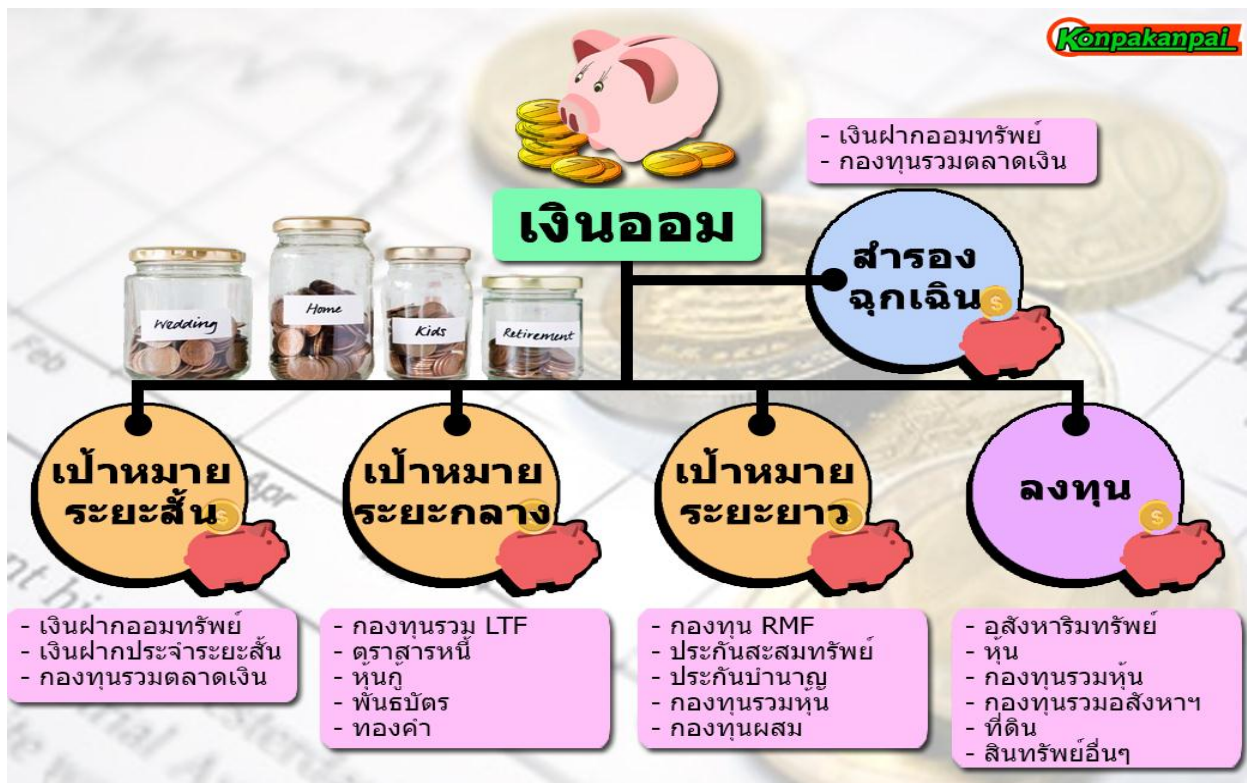
ความหมายของการออม

เงินออม หมายถึง ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ หรือที่กันเอาไว้ไม่นำมาใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคในปัจจุบัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในอนาคต เช่น ในยามป่วยไข้ เมื่อแก่ชราหรือลงทุน เป็นต้น ถ้าเก็บไว้กับตัวเองเฉย ๆ เช่นใส่ตู้มึงดินไว้ หรือเก็บใส่ตู้รับภัยไว้ เงินจำนวนนี้จะไม่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจจนกว่าจะได้มีการนำมาใช้จ่ายเกิดขึ้น การเก็บเงินในลักษณะนี้เรียกว่า "Hoarding" เงินออมไม่จำเป็นต้องถูกเก็บไว้เฉย ๆ ในรูป Hoarding เสมอไป เพราะนอกจากจะไม่ให้ประโยชน์นอกเลยแล้วยังอาจจะขาดทุนอีกด้วย ในภาวะเงินเฟ้อ เงินที่เก็บอยู่เฉย ๆ จะมีค่าน้อยลงไปทุกที เมื่อราคาของสินค้าและบริการสูงอยู่ตลอดเวลา อำนาจของเงินจะลดลงเรื่อย ๆ เป็นอัตราส่วนกลับกับอัตราเงินเฟ้อ คนในสมัยนี้ เมื่อรายได้มากกว่ารายจ่ายและมีเงินออมจึงไม่นิยมเก็บใส่ไหฝังดินไว้ หรือเก็บใส่ไว้ใต้หมอนอีกต่อไป แต่หาทางทำให้เงินออมนั้นเกิดประโยชน์ อาจจะด้วยการนำไปฝากไว้กับสถาบันการเงิน ผู้ฝากเงินจะได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยและสถาบันการเงินที่รับฝากเงินจะนำเงินนั้นไปให้ผู้ลงทุนหรือผู้บริโภคต่อไป บางครั้งจึงเรียกการนำเงินออมไปฝากสถาบันการเงินว่า เป็นการลงทุนทางอ้อม ในบางกรณีผู้ที่มีเงินออมอาจจะทำการลงทุนเพื่อประกอบธุรกิจเองก็ได้ ในกรณีนี้ถือเป็นการลงทุนทางตรง

เป้าหมายของการออม

1. สร้างหลักประกันชีวิตในระหว่างยังทำงานและความมั่นคงทางการเงิน
2. เพื่อให้มีเงินไว้ใช้ในวัยชราไม่เป็นภาระต่อลูกหลานและสังคม
3. เพื่อไว้ใช้ทางการศึกษาในการนำมาสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและสร้างเงินในอนาคต
4. เพื่อไว้เป็นมรดกให้ลูกหลานและสังคม
5. เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพหรือเปลี่ยนอาชีพ
6. เพื่อไว้ใช้จ่ายนอกเหนือจากรายจ่ายประจำ
7. เพื่อไว้ใช้ยามฉุกเฉินและยามเจ็บป่วย

 <p>ออม เผื่อกรณีฉุกเฉิน</p> <p>ควรมีจำนวนเท่ากับรายจ่ายประจำ 6 เดือน เพื่อเก็บไว้ใช้ในกรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุให้ต้องใช้เงินก้อนอย่างเร่งด่วน</p>	 <p>ออม เพื่อเติมฝัน</p> <p>เป็นการออมระยะสั้นถึงปานกลาง 1-5 ปี เพื่อนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่ต้องการ เช่น ท่องเที่ยว ซื้อของ ที่อยากได้ หรือ บริจาคเพื่อสังคม</p>	 <p>ออม เพื่อวัยเกษียณ</p> <p>เป็นการออมระยะยาวเพื่อใช้จ่ายเมื่อพ้นวัยทำงาน และมีเพียงพอสำหรับการดูแลสุขภาพ ทำกิจกรรมเพื่อความสุขในชีวิตและลดภาระของลูกหลาน</p>	 <p>ออม เพื่อการลงทุน</p> <p>เป็นการนำเงินออมไปลงทุนให้เงินออกงอก เช่น ซื้อพันธบัตร กองทุนรวม หุ้น ฯลฯ ซึ่งควรเลือกการลงทุนที่เหมาะสมภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้</p>
---	---	---	---

หลักการออม

ผู้บริโภคส่วนมากมีความคิดที่จะออมทรัพย์เพื่อไว้ใช้จ่ายในอนาคตแต่มีเฉพาะบางคนเท่านั้นที่สามารถจะทำการออมทรัพย์ตั้งที่ตนปรารถนาได้ ฉะนั้น ผู้บริโภคควรจะต้องรู้จักวิธีการออมทรัพย์ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และต่อระบบเศรษฐกิจส่วนรวม ซึ่งผู้บริโภคจะต้องปฏิบัติตามหลักการออมทรัพย์ 3 ประการ ดังนี้

1. รู้จักเพิ่มพูนรายได้ ผู้บริโภคต้องมีความกระตือรือร้น ขยันขันแข็ง มานะอดทนในการประกอบอาชีพ รู้จักหาทางเพิ่มพูนรายได้ตลอดเวลา เพราะโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ผู้ที่มีรายได้มากย่อมมีโอกาสออมทรัพย์ได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้ได้น้อย

2. รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและฉลาด ผู้บริโภคควรจะได้มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินและปฏิบัติตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ยังจะต้องฝึกให้สมาชิกในครอบครัวรู้จักการใช้จ่ายเงิน และประหยัดจนเป็นนิสัยและมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำการออมทรัพย์ หากทำได้เช่นนี้แล้วครอบครัวก็จะมีเงินออมไว้ใช้จ่ายในอนาคตตามต้องการ

3. รู้จักสงเคราะห์ผู้อื่น หรือสังคมเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้เพราะผู้บริโภคทุกคนต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทุกคนก็ควรจะมีรายได้เพื่อสังคมบ้างตามความจำเป็น เช่น เพื่อการกุศล ได้แก่ งานศพ งานบวชขนาด ช่วยผู้ประสบอุทกภัย เป็นต้น หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ ได้แก่ ออมเงินซ่อมถนนหรือ ซอยเข้าหมู่บ้าน ออกเงินซื้อเครื่องดับเพลิง เป็นต้น

ใบความรู้ที่ เรื่อง SMART: เป้าหมายการออม

SMART สูตรการตั้ง เป้าหมายทางการเงิน ออมได้ผลชัวร์

เดี๋ยวนี้บ่อยครั้งที่เวลาเราเข้าไปอ่านใน Social Media ต่างๆ ทั้งหลาย เรามักจะเจอว่ามีหลายๆ คนที่เข้ามาแบ่งปันวิธีการเก็บเงินออม เช่น วันนี้มี 1 ล้านแรกแล้ว หรือไม่ก็เป็น สำเร็จแล้วมีเงินหลักล้านแบบคนอื่นแล้ว อะไรทำนองนี้ แล้วพอหันกลับมามองตัวเองกลับพบว่าทำไมฉันยังไม่เป็นแบบคนอื่นบ้างสักที ทำไมทำงานมาตั้งนานแล้วยังไม่มีเงินเก็บเลย หรือมีแต่ก็ยังเป็นแค่หลักหมื่น นั่นอาจจะเป็นไปได้ว่าเรายังไม่เคยตั้ง เป้าหมายทางการเงินให้ตัวเองสักที หรือไม่ บางทีตั้งเป้าหมายไว้แล้วแต่ก็ล้มเลิกกลางคัน ดังนั้น ถ้าเราอยากเป็นเหมือนคนอื่นบ้างเราลองมาตั้งเป้าหมายทางการเงินของเราให้ SMART กัน

เป้าหมายทางการเงินที่ SMART นั้นคืออะไร เรามาเรียนรู้และลองตั้งเป้าหมายทางการเงินไปพร้อมๆ กันเลย โดยเป้าหมายทางการเงินที่ SMART นั้นมาจากคำ 5 คำ คือ **Specific (ต้องชัดเจน) Measurable (ต้องวัดผลได้) Accountable (รู้ว่าต้องทำอะไร) Realistic (ต้องทำได้จริง) และ Time Bound (ต้องมีกำหนดเวลาแน่นอน)** ซึ่งเรามาดูกันดีกว่าว่าแต่ตัวนั้นจะต้องทำแบบไหนกันบ้าง

เริ่มที่เป้าหมายทางการเงินตัวแรกกันว่า

S ต้องชัดเจน หรือ Specific คือ เป้าหมายที่ดีต้องบอกให้ชัดไปเลย ว่า เป้าหมายของเรานั้นจะมีหน้าตาเป็นอย่างไร เป็นแบบไหน ไม่คลุมเครือ เพื่อให้เป้าหมายของเรานั้นสามารถจับต้องได้ เช่น เราอยากมีเงินออมอยู่ ดังนั้น เป้าหมายทางการเงิน ของเราในวันนี้จึงน่าจะเป็น ฉันจะต้องมีเงินในบัญชีเงินฝากธนาคารเท่าไร หรือถ้าปีนี้เราตั้งใจจะลงทุนเป้าหมายของเราก็ควรจะเป็น ฉันจะต้องมีเปิดบัญชีและซื้อหุ้นเข้าพอร์ตตัวเอง หรือฉันจะต้องเปิดบัญชีและซื้อกองทุนให้กับตัวเอง

M เป้าหมายทางการเงินที่ดีต้องวัดผลได้ หรือ Measurable ซึ่งเป้าหมายที่จะวัดผลได้ก็ต้องเป็นตัวเลขหรือตัวเงินที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้เรารู้ได้ว่า อีกนานแค่ไหนที่เราจะทำให้ไปถึงเป้าหมายได้ เช่น

ฉันจะต้องมีเงินในบัญชีเงินฝากธนาคาร 500,000 บาท

ฉันจะต้องมีหุ้นในพอร์ตทั้งหมด 500,000 บาท

ฉันจะต้องมีกองทุนเป็นของตัวเอง 500,000 บาท

ทีนี้พอเราเห็นเป้าหมายของเราที่เป็นตัวเลขแล้วก็ทำให้รู้แล้วว่าเราจะต้องเริ่มแบบไหนดี

A เป้าหมายทางการเงินที่ดีต้องรู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้ไปถึงเป้าหมาย หรือ Accountable ซึ่งจากสองตัวแรกที่เรที่ตั้งเป้าหมายไว้ชัดเจนและวัดผลได้นั้น จะช่วยให้เรารู้ว่าเราจะทำแบบไหนดีให้ไปถึงเป้าหมายของเรา เช่น จะมีเงินฝากในบัญชีธนาคาร 500,000 บาท เราจะต้องแบ่งเงินจากบัญชีเงินเดือนฝากเข้าบัญชีธนาคารสำหรับ

การออมโดยทำเป็นการตัดบัญชีอัตโนมัติ ทุกวันที่เงินเดือนออก เดือนละ 10,000 บาท หรือจะเป็นการเปิดบัญชีกองทุนและแจ้งความประสงค์กับ บลจ. ว่าขอตัดบัญชีอัตโนมัติเพื่อซื้อกองทุนทุกเดือน เดือนละ 1,000 บาท เป็นต้น

R คือ ต้องทำได้จริง หรือ **Realistic** ซึ่งจะหมายถึงว่าเป้าหมายที่เราตั้งมานั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของเรา สอดคล้องกับความเป็นจริง เพื่อที่เป้าหมายของเราจะไม่ได้เปลี่ยนเป็นฝันกลางวันไปเสียก่อน แต่ก็ไม่ใช่ง่ายเสียจนเมื่อพอเราทำได้ก็จะรู้สึกเฉยๆ กับสิ่งที่สำเร็จ เช่นสมมติว่าเราเป็นพนักงานธรรมดาที่มีเงินเดือนเดือนละ 50,000 บาท ถ้าเราตั้งเป้าหมายว่าฉันจะมีเงินออมสัก 100,000 บาท แบบนี้ก็จะง่ายเกินไปเพราะใช้เวลาไม่นานก็สามารถทำได้แล้ว หรือเป้าหมายที่เป็นแบบฝันกลางวัน เช่น ฉันจะมีเงินฝากธนาคาร 50 ล้านบาท แบบนี้ก็จะยากจนเกินไป เพราะเป้าหมายที่ตื้นนั้นต้องทำได้จริง ง่ายไปก็ดูไม่ตื่นเต้น ยากเกินไปก็อาจจะทำให้ท้อจนกลายเป็นฝันในอากาศไปไม่ถึงสักที

T คือ มีกำหนดเวลาที่แน่นอน หรือ **Time Bound** เราต้องบอกให้ได้เลยว่าเป้าหมายทางการเงินของเรานั้น เราอยากเห็นผลเมื่อไร เพราะถ้าเราไม่กำหนดเวลาไว้ เราก็จะทำได้แบบเรื่อยๆ ไม่รู้ว่าเมื่อไรจะทำได้ตามเป้าหมายของเราสักที

ดังนั้น เรามาเริ่มต้นตั้งเป้าหมายทางการเงินของเราให้ SMART กันเสียตั้งแต่วันนี้กันเลยทีเดียว เพราะเพิ่งจะเป็นต้นปีเอง ดังนั้นเรามาเริ่มตั้งเป้าหมายทางการเงินกัน สมมติว่าเป็นพนักงานบริษัทที่มีเงินเดือน 50,000 บาท เพราะฉะนั้นเราก็เลยตั้งเป้าหมายให้ SMART แบบนี้เลย

S = ฉันจะมีเงินออมในบัญชีเงินฝาก

M = 120,000 บาท

A = โดยการหักเงินจากบัญชีเงินเดือนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารสำหรับเงินออมทุกเดือน เดือนละ 10,000 บาท

R = เป็นการหักเงินประมาณ 20% ของเงินเดือน

T = โดยจะต้องทำให้ได้ภายในสิ้นปี 2559

ใบงานที่ 2.1 เรื่อง จ่ายเป็น ออมเป็น ไม่ขัดสน

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเขียนแสดงความคิดเห็นจากภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ - สกุล .....เลขที่.....กลุ่ม.....

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น “ออมตามรอยพ่อ”

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ
ชื่อเรื่อง การลงทุน

จำนวน 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การลงทุนทางการเงิน คือ การนำเงินไปซื้อหลักทรัพย์ทางการเงิน โดยได้เงินปันผลหรือดอกเบี้ย ซึ่งเป็นการใช้จ่ายเพื่อทำให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการในอนาคต การลงทุนดังกล่าวแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่ เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตที่ผลิตขึ้นใหม่ รวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์สำนักงาน สินค้าคงคลังประเภทของการลงทุน ได้แก่ การลงทุนทางตรง เป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการธุรกิจ ซึ่งเป็นการลงทุนระยะยาว การลงทุนทางอ้อม เป็นการลงทุนที่ผู้ลงทุนไม่ส่วนในการบริหารจัดการธุรกิจ ผู้ลงทุนจะลงทุนในตลาดการเงิน การลงทุนทางอ้อมที่นิยมกัน แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

การฝากธนาคาร เป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงเรื่องผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ยที่ปรับตัวลดลง **การลงทุนพันธบัตรและหุ้นกู้ หรือ ตราสารหนี้** จะได้ดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน ตราสารหนี้ระยะยาวจะมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าระยะสั้นและได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินฝากธนาคาร เพราะมีความเสี่ยงกว่าการฝากเงิน **การลงทุนหุ้นสามัญหรือตราสารทุน** ได้เงินปันผลและส่วนต่างจากราคาขายกับราคาที่เราลงทุนซื้อเป็นผลตอบแทน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของการลงทุนที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจได้
2. ยกตัวอย่างการลงทุนประเภทต่าง ๆ ได้
3. บอกข้อดีของการลงทุนประเภทต่าง ๆ ได้
4. บันทึกรายการออมและลงทุนได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร การพูดนำเสนอ
2. ความสามารถในการคิด การคิดวิเคราะห์ สรุป
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา ทำงานได้สำเร็จ
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทำงานร่วมกับผู้อื่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ความมีวินัย
2. ความใฝ่รู้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการลงทุนว่านักเรียนมีการออมบ้างหรือไม่ แล้วนำเงินที่ออมไปทำอะไร นำไปลงทุนบ้างหรือไม่โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
2. ครูให้นักเรียนดู เช่น สลากออมสิน สมุดเงินฝาก พันธบัตรรัฐบาล หรือ ใบหุ้น และสอบถามนักเรียนว่ารู้จักหรือเคยเห็นสิ่งเหล่านี้บ้างหรือไม่

3. ครูให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการลงทุน เรื่องดังนี้

- กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- กองทุนรวม
- พันธบัตรรัฐบาล
- หุ้น

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม แบ่งหัวข้อตามข้อ 2. และหาความหมาย ข้อดี พร้อมยกตัวอย่างของการลงทุนในแต่ละประเภท และสรุปเนื้อหาหลักกระดาษเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน พร้อมตอบข้อซักถามของครู และเพื่อน ๆ

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนสอบถามพ่อแม่เกี่ยวกับการลงทุนของครอบครัว แล้วบันทึกผลลงในสมุด

7. ครูสอบถามภาระงานที่ได้มอบหมายให้นักเรียนกลับไปสอบถามพ่อแม่เกี่ยวกับการลงทุนของครอบครัว

8. ครูให้นักเรียน 2 – 3 คน โดยการสุ่มเรียกนำผลที่ได้จากการสอบถามพ่อแม่เกี่ยวกับการลงทุนของครอบครัว ที่บันทึกไว้มาสรุป แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อดีของการลงทุน จากนั้นเขียนสรุปเป็นแผนผังความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

9. ครูสอนให้นักเรียนทำบันทึกการออมและการลงทุนเพื่อเตือนความจำว่า เรามีทรัพย์สินอะไรบ้างรวมทั้งไม่พลาดเมื่อครบกำหนดได้ถอน

10. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง การลงทุนเสร็จแล้วนำเสนอครูตรวจ

สื่อเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

1. สมุดเงินออม ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ใบงานที่ 3.1 เรื่อง การลงทุน
3. www.bot.or.th
4. ผู้ปกครอง/ ผู้รู้

การวัดและประเมินผล

ประเด็น	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์ประเมิน
ด้านความรู้	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านทักษะกระบวนการ	ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านเจตคติ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน 1 ขึ้นไป

ใบความรู้ เรื่องการลงทุน

การลงทุน

รู้จักออม

ถ้าต้องการลงทุน ขอแนะนำให้เริ่มต้นที่ [การออม](#) ก่อน ซึ่งเป็นการสร้างวินัยทางการเงินให้แก่ตนเองในการทยอยเก็บเงินทีละเล็กละน้อยให้มีจำนวนพอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปในรูปแบบที่มีความปลอดภัย มีความเสี่ยงต่ำ เพื่อรักษาเงินต้นไว้

โดยผลตอบแทนจากเงินออมอาจไม่ได้สูงมากนัก ยกตัวอย่าง เช่น [เงินฝากออมทรัพย์](#) หรือ [เงินฝากประจำรายเดือนแบบปลอดภาษี](#) จนกระทั่งสามารถเก็บเงินได้จำนวนหนึ่ง จึงค่อยเริ่มลงทุน ซึ่งหมายถึงการแบ่งเงินก้อนที่ได้จากการเก็บหอมรอมริบส่วนหนึ่งไปลงทุนในผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุน เช่น [หุ้น](#) [ตราสารหนี้](#) [กองทุนรวม](#) [Exchange Traded Fund หรือ ETF](#) [สัญญาซื้อขายล่วงหน้า](#) และ [ทางเลือกในการลงทุนอื่น ๆ](#) เพื่อสร้างผลตอบแทนให้สูงขึ้นกว่าการออม แต่มีข้อควรคำนึงคือ ผู้ลงทุนต้องสามารถยอมรับความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุนนั้น ๆ ได้ เพื่อแลกกับโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น

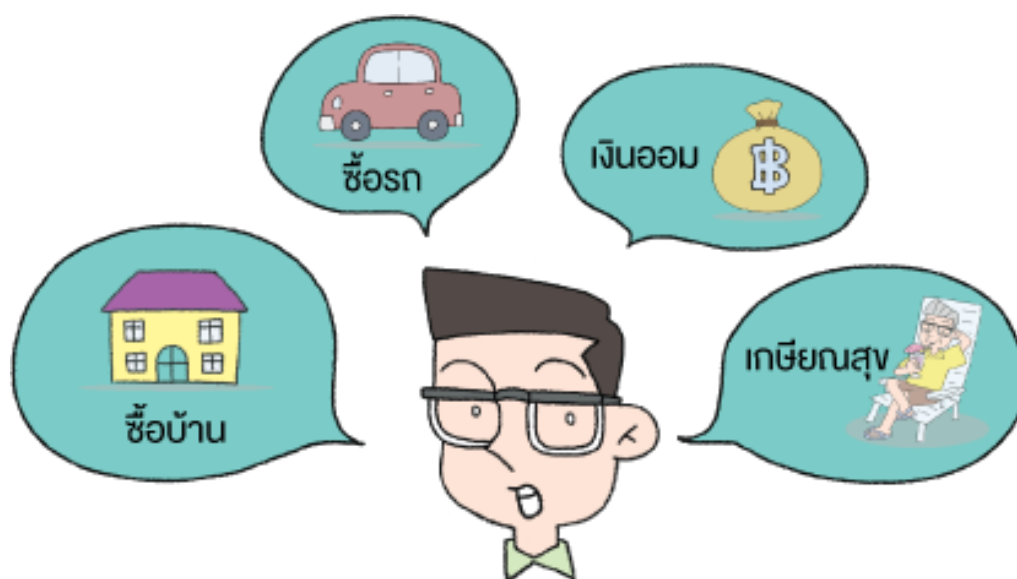
เนื่องจากการลงทุนมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียเงินต้น และมีระยะเวลาช่วงหนึ่ง ที่คุณยังไม่สามารถนำเงินนั้นออกมาใช้ได้ ดังนั้น จำนวนเงินที่สามารถนำไปลงทุนได้ คือ เงินก้อนที่มีอยู่ หักด้วยค่าใช้จ่ายจำเป็น ภาระผูกพัน และเงินสำรองเพื่อไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน หรืออีกทางเลือกหนึ่ง คือ ทุกครั้งที่มียาได้เข้ามา ให้แบ่งเงินนั้นออกเป็นส่วน ๆ ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยแบ่งส่วนหนึ่งมาเลือกออมหรือลงทุนอย่างสม่ำเสมอตามความเหมาะสม

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุนและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง เช่น [หุ้น](#) หรือ [กองทุนรวม](#) ที่เปิดโอกาสการทำกำไรจากส่วนต่างระหว่างราคาซื้อและราคาขายหลักทรัพย์หรือหน่วยลงทุน (Capital Gain) แต่ในทางกลับกันก็มีความเสี่ยงที่จะขาดทุนเพราะราคาขายต่ำกว่าราคาซื้อ (Capital Loss) เช่นกัน รวมทั้งมีโอกาที่จะได้รับเงินปันผลตามผลประกอบการและนโยบายปันผล ส่วนการลงทุนใน[ตราสารหนี้](#) แม้ว่าจะมีความผันผวนด้านราคาต่ำกว่าตราสารทุน แต่ก็สามารถขาดทุนได้จากราคาตราสารหนี้ ที่โดยมากจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ย นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านเครดิตหรือความน่าเชื่อถือของผู้ออกตราสารด้วย

ทั้งนี้ [เงินฝากประจำ](#) หรือ [สลากออมทรัพย์](#) ก็อาจมองได้ว่าเป็นการลงทุน เพราะผู้ลงทุนยอมที่จะสูญเสียสภาพคล่องของตนเองไป ไม่สามารถนำเงินสดออกไปใช้ได้ในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อแลกกับการได้รับดอกเบี้ยที่สูงขึ้นหรือโอกาสที่จะถูกรางวัล

วัตถุประสงค์ในการลงทุนของคุณคืออะไร

ตัวอย่าง วัตถุประสงค์ในการลงทุน เช่น ลงทุนเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงินต่าง ๆ ได้แก่ ซื้อรถ ซื้อบ้าน ศึกษาต่อต่างประเทศ หรือลงทุนเพื่อให้เงินออกเวยเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายหลังเกษียณ หรือลงทุนเพื่อลดหย่อนภาษี และยังมีคำถามที่ตามมา คือ ต้องการเงินจำนวนเท่าไร เพื่อใช้ทำอะไร ภายในระยะเวลาเท่าไร ระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี) ระยะกลาง (1-3 ปี) หรือ ระยะยาว (3 ปีขึ้นไป) แต่หัวใจสำคัญ คือ การเลือกลงทุนในสิ่งที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการลงทุนของตนเอง ขอยกตัวอย่างการเตรียมเงินไว้สำหรับการพาครอบครัวไปท่องเที่ยวต่างประเทศในอีก 6 เดือนข้างหน้า หากเรานำเงินไปลงทุนโดยตรงในตลาดหลักทรัพย์ หรือซื้อกองทุนรวมตราสารทุน มีความเป็นไปได้ที่ในอีก 6 เดือนต่อมา ราคาหลักทรัพย์หรือมูลค่าหน่วยลงทุนจะต่ำลง ซึ่งเรามีความจำเป็นต้องยอมรับผลขาดทุนโดยขายหลักทรัพย์หรือหน่วยลงทุนนั้นเพื่อนำเงินมาใช้จ่ายตามกำหนด มีหน้าซ้ำถ้าราคาต่ำลงมากก็อาจเหลือเงินไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายก็เป็นได้ ในกรณีนี้ เราควรนำเงินไปฝากประจำหรือซื้อกองทุนรวมตราสารหนี้ที่มีระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน 6 เดือน จะเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกว่า ซึ่งโดยทั่วไป เงินฝากประจำและตราสารหนี้ที่อายุยาวกว่าจะมีอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าระยะสั้น นอกจากนี้ ความผันผวนของราคาหลักทรัพย์หรือหน่วยลงทุน ในระยะสั้น อาจไม่กระทบต่อผลตอบแทนจากการลงทุนในระยะยาวก็ได้

อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังเป็นอย่างไร และคุณสามารถยอมรับความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด ผลตอบแทนที่สูงขึ้นมักมาพร้อมกับความเสี่ยงที่สูงขึ้นเสมอ (high risk, high return) ทั้งนี้ ความสามารถในการรับความเสี่ยงของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน ขึ้นกับหลายปัจจัย เช่น

อายุ

นักลงทุนที่มีอายุน้อย หรือมีความตั้งใจที่จะลงทุนในระยะยาว ย่อมยอมรับความเสี่ยงได้มากกว่า นักลงทุนที่มีอายุมากขึ้นหรือสามารถลงทุนได้ในเวลาที่สั้นกว่า เพราะมีความเป็นไปได้น้อยกว่าที่จะมีความจำเป็นต้องนำเงินที่ไปลงทุนไว้ออกมาใช้ในเวลาที่สินทรัพย์มีราคาต่ำ

ฐานะการเงิน

นักลงทุนที่มีฐานะการเงินดีซึ่งหมายถึงมีสินทรัพย์สภาพคล่องและสินทรัพย์เพื่อการลงทุนเป็นจำนวนมาก โดยเงินที่นำมาลงทุนนั้นเป็นสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับความมั่งคั่งสุทธิ ตลอดจนมีความสามารถในการหารายได้และการออม มีระยะเวลาที่จะไม่ใช้เงินที่นำมาลงทุนจำนวนนั้นนานกว่า และมีความต้องการรายได้จากการลงทุนเพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันน้อยกว่า มักจะยอมรับความเสี่ยงได้มากกว่า

ทัศนคติ

แม้แต่นักลงทุนที่มีอายุเท่ากันและมีฐานะการเงินระดับเดียวกัน ก็มีความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยและทัศนคติส่วนบุคคลด้วย จะสังเกตได้ว่าในช่วงที่ตลาดการเงินมีความผันผวน นักลงทุนหลายคนยังคงรู้สึกสบาย ๆ แต่บางคนถึงกับกินไม่ได้นอนไม่หลับ ดังนั้น ก่อนการตัดสินใจลงทุน อย่าลืมถามตนเองว่าเป็นคนประเภทใด สามารถยอมรับความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ผู้ลงทุนต้องทำแบบประเมินความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของผู้ลงทุน (Customer Risk Profile) ทุก ๆ 2 ปี เพื่อให้ทราบถึงระดับความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนแต่ละคนยอมรับได้ และเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการตัดสินใจลงทุนด้วย

รู้จักกระจายเงินลงทุน

ปัจจุบันเงินฝากที่เป็นเงินบาทซึ่งฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ยังได้รับความคุ้มครองจาก [สถาบันคุ้มครองเงินฝาก \(DPA\)](#) ตามเงื่อนไขที่กำหนด ส่วนเงินลงทุนในผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุนไม่ได้รับความคุ้มครอง ดังนั้น จึงไม่ควรนำเงินทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดไปลงทุนในผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุนประเภทเดียวกัน หรือ มีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องประเภทเดียวกัน เพราะจะเปรียบเสมือนกับการนำไข่ทุกใบใส่ไว้ในตะกร้าใบเดียว แต่ควรแบ่งไข่ใส่ตะกร้าหลาย ๆ ใบ เพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหากตะกร้าตก เช่นเดียวกับการกระจายเงินลงทุน จะช่วยลดความเสี่ยงในภาพรวมลงได้

ใบงานที่ 3.1 เรื่องการลงทุน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายการลงทุนจากภาพที่กำหนดและบอกข้อดีของการลงทุน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน “อมตามรอยพ่อ”

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ จัดการรายจ่ายไม่ให้เกิดเป็นปัญหา

ชื่อเรื่อง รายจ่ายจำเป็นและรายจ่ายไม่จำเป็น

จำนวน 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

รายจ่ายจำเป็น คือ รายจ่ายที่ต้องมี ไม่สามารถขาดหรือตัดออกไปได้ เพราะเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำรงชีวิต เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้าน หรือที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

รายจ่ายไม่จำเป็น คือ รายจ่ายที่ไม่ได้มีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิต จะมีหรือไม่มีก็ได้แต่เกิดขึ้นเพราะความต้องการหรือความรู้สึกอยากได้ เช่น ท่องเที่ยว ค่าตัวหนัง ค่าของฟุ่มเฟือย หรืออาหารมื้อพิเศษ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของรายจ่ายจำเป็นได้
2. อธิบายความหมายของรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้
3. วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร การพูดนำเสนอ
2. ความสามารถในการคิด การคิดวิเคราะห์ สรุป
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา ทำงานได้สำเร็จ
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทำงานร่วมกับผู้อื่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ความรับผิดชอบ
2. ความสนใจใฝ่รู้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ตามความสมัครใจ ให้แต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง รายจ่ายของครอบครัว และตนเอง
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกความหมายตามประเด็นที่กำหนดให้ ดังนี้
  - รายจ่าย หมายถึงอะไร
  - รายจ่ายที่ไม่จำเป็นคืออะไร
  - รายจ่ายที่จำเป็นหมายถึงอะไร

โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

3. ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ รายจ่ายของครอบครัวและของตนเองในแต่ละวันว่านักเรียนใช้จ่ายอะไรบ้างเป็นเงินเท่าไร และร่วมกันประเมินว่าค่าใช้จ่ายได้ที่จ่ายไปตัวไหนเป็นรายจ่ายที่จำเป็น และตัวไหนเป็นรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และร่วมกันพูดคุยหรือหาแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกันในการจัดการกับค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ
5. นักเรียนเล่น Kahoot! เรื่องค่าใช้จ่ายจำเป็นและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

6. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง รายจ่ายจำเป็นและรายจ่ายไม่จำเป็น เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจ

สื่อเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

1. สมุดเงินออม ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ใบงานที่ 4.1 เรื่อง รายจ่ายจำเป็นและรายจ่ายไม่จำเป็น
3. เกม Kahoot ! เรื่องค่าใช้จ่ายจำเป็นและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

การวัดและประเมินผล

ประเด็น	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์ประเมิน
ด้านความรู้	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านทักษะ กระบวนการ	ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านเจตคติ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน 1 ขึ้นไป

ใบความรู้ เรื่อง จัดการรายจ่ายไม่ให้เกิดเป็นปัญหา

“สงสัยจัง... เงินหายไปไหน”

หลายคนคงเคยตั้งคำถามนี้กับตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนุ่มสาววัยทำงาน ที่หลังเงินเดือนออกแค่วันไม่กี่วัน แต่เงินในบัญชีกลับหายเกลี้ยงไปซะเฉยๆ พยายามนึกเท่าไรก็นึกไม่ออกว่าเงินหายไปไหน สุดท้ายที่พอจะทำได้ คือ หยิบเครื่องคิดเลขออกมาบวกลบคูณหารดูว่าเงินที่เหลืออยู่ จะพอใช้จนถึงสิ้นเดือนหรือไม่!!! ไม่ว่าจะคุณจะมีเงินเดือนหลักหมื่น หรือเรือนแสน แต่หากขาดการวางแผนจัดการเงินทองที่ดี เงินเดือน ก็จะเป็นแค่ตัวเลขที่ผ่านมามากมายบัญชีเงินฝาก แล้วก็จากไปร่ำ ลากัน ซ้ำแล้วซ้ำเล่าอย่างนี้ทุกเดือน ถึงเวลาที่จะรีอ ปรับ ชัยวิถีชีวิตแบบเดิมๆ พร้อมเริ่มต้นวางแผนใช้จ่ายเงินกันแล้ว

อันดับแรก...เอาเป็นว่า... เมื่อมีเงินไม่พอใช้ในแต่ละเดือน ก็อย่าเพิ่งตกอกตกใจไป ยังพอมีหนทางแก้ไขสถานการณ์ได้ ทางแรกคือ **“หั่นรายจ่าย”** อีกทางคือ **“เพิ่มรายได้”**

แต่คุณเชื่อหรือไม่... ร้อยทั้งร้อยเลือกที่จะหั่นรายจ่าย เพราะดูเหมือนจะง่ายกว่าหาทางเพิ่มรายได้หลายเท่า เพียงแค่นั่งวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทั้งหมด

คุณก็พอจะรู้ว่าส่วนเกินตรงไหนที่สามารถตัดทิ้งได้บ้าง แต่การหารายได้เพิ่มนี้สิ ยากสิ้นดีการหั่นรายจ่ายที่ง่ายที่สุด คือ **“การหั่นรายจ่ายผันแปรที่ไม่จำเป็นต่างๆ”** อย่างค่า

โทรศัพท์มือถือ ชื่อของฟุ่มเฟือย ลดการเที่ยวเตร่ ดูหนังฟังเพลง หรือทานอาหารนอกบ้านให้น้อยลง ฯลฯ ส่วนค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ มักจะตัดออกไม่ค่อยได้ ทำได้แค่ลดปริมาณการใช้ลง และเอาบิลไปจ่าย ให้เร็วที่สุดเพื่อป้องกันค่าปรับจากการชำระล่าช้าเท่านั้น

เงินจำกัด... หนี้มาก... ใช้อย่างไรให้พอ

“จะทำยังไงดี... เงินเดือนที่ได้มาดูท่าจะไม่พอใช้หนี้ โทษจะค่ากินค่าอยู่อีก” แบบนี้... ก็ถึงเวลาที่คุณต้องมานั่งรีอ ปรับ วยับวิถีชีวิตแบบเดิมๆ พร้อมทบทวนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในแบบของคุณว่ามีอะไรที่พอจะ ลด ละ เลิกออกไปได้บ้าง เพื่อป้องกันไม่ให้เงินรั่วไหลออกจากกระเป๋า ลองมาดู “วิธีหั่นรายจ่าย เพิ่มรายได้” ง่ายๆ ที่คุณอาจมองข้ามไป

- กดเงินสัปดาห์ละครั้งเท่าที่จะใช้
- พกเฉพาะเงินสด งดใช้บัตรเครดิต
- ส็อกโปรโมชั่นมือถือที่เหมาะสมและประหยัด
- ทำอาหาร / ชงกาแฟกินเอง
- รัดผ้าสัปดาห์ละครั้ง
- ออกกำลังกายในบ้าน
- ปิดแอร์ก่อนออกจากบ้าน 30 นาที
- ทางเดียวกัน ใช้รถคันเดียวกัน
- เปลี่ยนบรรยากาศมาใช้บริการรถสาธารณะ
- ลดการไปห้าง ร้านค้า ตลาดนัด
- ใช้คูปองส่วนลด / ซื้อช่วงลดราคา
- เกี่ยวและสังสรรค์ให้พอดี
- ดูแลรักษาข้าวของเครื่องใช้
- โละของเก่าขาย
- เปลี่ยนงานอดิเรกให้เป็นรายได้
- ฯลฯ

นอกจากเคล็ดลับต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว เชื่อว่า...แต่หลายคนยังมีเคล็ดลับในการตัด หั้น หรือเดือนรายจ่ายและเพิ่มรายได้อีกหลากหลายรูปแบบที่ไม่ซ้ำกัน ยิ่งถึงมือละมือจะตั้งแต่วินาทีนี้ จะได้มีเงินพอใช้ ไม่ต้องก้อหน้เพิ่ม

ลองบอกเคล็ดลับการ “เดือนรายจ่าย” ในแบบของคุณมาสัก 5 วิธี?

คุณกำลังจ่ายเงินในสิ่งที่ไม่จำเป็นอยู่หรือเปล่า???

คุณรีเปล่า... ที่ซื้อเสื้อผ้าเพียงเพราะว่ามันกำลังลดราคาอยู่ นึกถึงว่ามันคือเสื้อผ้าบางตัว
ยังถูกเก็บไว้ในตู้อย่างดี ไม่เคยนำออกมาใส่เลยสักครั้ง หากจะว่ากันไป ก็เหมือนคุณเอาเงิน
ไปเก็บไว้ในตู้เฉยๆ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์หรือออกดอกออกผลใดๆ ลองพิจารณาคำแนะนำ
เหล่านี้ เพื่อลดการใช้จ่ายเงินที่ไม่จำเป็นลงกับดีกว่า

ซื้อเท่าที่จำเป็น

ก่อนควักเงินออกจากกระเป๋าลองซึ่งใจดูสักนิดว่า
จำเป็นหรือไม่หากจำเป็นต้องใช้ค่อยซื้อ ที่สำคัญ...อย่าลืม
เปรียบเทียบราคา คุณภาพ และโปรโมชั่นต่างๆก่อนตัดสินใจ
ซื้อทุกครั้ง

ติดตามการใช้จ่ายของตัวเอง

คุณสามารถติดตามการใช้จ่ายของตัวเองได้จากการเก็บ
ใบเสร็จ ป้ายราคาสินค้า หรือสลิปบัตรเครดิตและเอทีเอ็ม เมื่อเห็นว่า
กระเป๋าตุงขึ้นเรื่อยๆ ให้ลองหยิบขึ้นมาดู และสำรวจว่าคุณได้ใช้จ่ายไป
มากแค่ไหนแล้ว

ถึงบัตรเครดิตไว้ที่บ้าน

ทุกครั้งที่คุณต้องการควบคุมค่าใช้จ่ายของตัวเอง
คุณควรถึงบัตรเครดิตไว้ที่บ้าน เพราะคนเรามักเก็บเงินสด
ไว้เพียงเล็กน้อย แล้วใช้บัตรเครดิตในการช้อปปิ้ง พยายาม
สร้างนิสัยการใช้จ่ายใหม่ ด้วยการใช้นเงินสดแทนการรูดปรี๊ดๆ

ไม่ซื้อของตามแรงกระตุ้น

ทุกครั้งที่ไปช้อปปิ้ง คุณควรคิดให้ดีกว่าต้องการสินค้า
นั้นจำนวนเท่าไร อย่าให้แรงกระตุ้นของพนักงานขายทำให้คุณ
ใจหิว เพราะคุณอาจได้สินค้าที่เกินความจำเป็น และเสียเงินไปอย่าง
เปล่าประโยชน์

เมื่อคุณสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมและสามารถเก็บออมเงินได้มากขึ้น
คุณก็จะมีเงินเหลือไว้สำหรับลงทุนเพื่อเพิ่มความมั่งคั่งให้กับตนเองในอนาคตมากขึ้นเช่นกัน

คุณเป็นคนหนึ่งหรือเปล่า... ที่เอาเงินไปเก็บไว้ในตู้เสื้อผ้า?

ตอนที่ 2 จากรายจ่ายที่กำหนดจงแยกรายจ่ายจำเป็นกับรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

บ้าน

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

ค่าเดินทาง

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

ท่องเที่ยว

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

บุหรี่

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

เครื่องสำอาง

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

การศึกษา

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

กาแฟ

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

ลอตเตอรี่

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

ค่าอาหารพิเศษ

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

เสื้อผ้านักเรียน

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

รถ

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

โทรศัพท์

- จำเป็น
 ไม่จำเป็น

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น “ออมตามรอยพ่อ”

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ จ่ายแล้วต้องจด

ชื่อเรื่อง บันทึกรายรับ รายจ่าย

จำนวน 6 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การรู้จักบันทึกรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว ทำให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งสามารถเก็บออมเงินเพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัวได้
2. บันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเองได้
3. สรุปผลของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออมได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร การพูดนำเสนอ
2. ความสามารถในการคิด การคิดวิเคราะห์ สรุป
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา ทำงานได้สำเร็จ
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทำงานร่วมกับผู้อื่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ความซื่อสัตย์ และอดทน
2. ความมีระเบียบวินัยในตนเอง
3. ความประหยัด

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ตามความสมัครใจ ให้แต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง รายรับและรายจ่ายของครอบครัวและตนเอง จากหนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมตามความเหมาะสมแล้วสรุปสาระสำคัญจดลงในสมุด
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกความหมายตามประเด็นที่กำหนดให้ ดังนี้
  - รายรับ หมายถึงอะไร
  - รายจ่าย หมายถึงอะไร
  - รายได้ประจำ หมายถึงอะไร
  - รายได้เสริม หมายถึงอะไรโดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน
3. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า ในแต่ละวันนักเรียนใช้จ่ายอะไรบ้าง เป็นเงินเท่าไร และร่วมกันประเมินว่านักเรียนใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ และการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมควรทำอย่างไร แล้วนักเรียนร่วมกันประเมินว่า นักเรียนควรใช้เงินในการใช้จ่ายขณะอยู่ที่โรงเรียนไม่เกินกี่บาท เพราะเหตุใด และเหตุใดจึงควรใช้เงินเท่านั้น

4. นักเรียนเล่นเกม “เงินหายไปไหน” และช่วยกันสรุปว่าค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นพาเงินออกจากกระเป๋าตังค์มากน้อยแค่ไหน
5. ครูมอบหมายให้นักเรียนสอบถามพ่อแม่เกี่ยวกับรายจ่ายของครอบครัว แล้วบันทึกผลจดลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 3-4

1. ครูสอบถามภาระงานที่ได้มอบหมายให้นักเรียนกลับไปสอบถามพ่อแม่เกี่ยวกับรายจ่ายของครอบครัว
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลที่ได้จากการสอบถามพ่อแม่เกี่ยวกับรายจ่ายของครอบครัวที่บ้านที่ไว้มาสรุป แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของแต่ละครอบครัวว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร จากนั้นเขียนสรุปเป็นแผนผังความคิดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการหาแนวทางในการใช้จ่ายในครอบครัวอย่างเหมาะสม และศึกษาแผนผังความคิดแสดงหลักการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม แล้วสรุปสาระสำคัญจดลงในสมุด
5. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง รายรับและรายจ่ายของตนเอง จากหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมตามความเหมาะสม แล้วสรุปสาระสำคัญจดลงในสมุด เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างง่ายๆ ที่นักเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเอง
6. ครูอธิบายวิธีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายให้นักเรียนเข้าใจ และฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
7. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
8. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง สถานะทางการเงินของฉัน เสร็จแล้วนำเสนอสรุปตรวจ

ชั่วโมงที่ 5-6

1. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนได้รับเงินมาโรงเรียนคนละเท่าไร และนักเรียนเหลือกลับไปที่บ้านเท่าไร
2. ครูสุ่มเรียกนักเรียน 2-3 คน ออกมาเล่าถึงประสบการณ์การเก็บเงินเพื่อซื้อของที่ตนอยากได้ให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน
3. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การออมเงิน จากหนังสือเรียน หรือหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมตามความเหมาะสม แล้วสรุปสาระสำคัญจดลงในสมุด
4. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การออมเงิน ในประเด็นที่กำหนดให้ ดังนี้
  - การออมเงินสามารถทำได้อย่างไรบ้าง
  - การออมเงินที่ถูกต้อง ได้แก่อะไรบ้าง
 โดยครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แล้วครูคอยอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกประโยชน์ของการออมเงิน เช่น
  - ฝึกให้เป็นคนประหยัด รู้จักใช้จ่ายตามความจำเป็น
  - ฝึกให้รู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง
  - ฝึกให้เป็นคนมีความซื่อสัตย์ และอดทน
- ฝึกให้เป็นคนมีระเบียบวินัยในตนเอง

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การออมเงิน
7. ครูให้นักเรียนทำ สมุดบันทึกออม โดยให้นักเรียนสอบถามและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเอง แล้วจัดทำบันทึกรายรับ – รายจ่ายของตนเอง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ พร้อมทั้งสรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ และการออมตามความเป็นจริง
8. นักเรียนแต่ละคนออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

สื่อเรียนรู้ / แหล่งเรียนรู้

1. สมุดเงินออม ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ใบงานที่ 5.1 เรื่อง สถานะทางการเงินของฉัน สมุดบันทึกออม
3. ใบงานที่ 5.2 เรื่อง สมุดบันทึกออม
4. www.bot.or.th
5. ผู้ปกครอง/ ผู้รู้

การวัดและประเมินผล

ประเด็น	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์ประเมิน
ด้านความรู้	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านทักษะ กระบวนการ	ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60
ด้านเจตคติ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน 1 ขึ้นไป

ใบความรู้ เรื่อง บันทึกรายรับ รายจ่าย

ความหมายของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย หมายถึง การจดบันทึกรายการข้อมูลด้านการเงินของการปฏิบัติงาน ทั้งที่เกี่ยวกับรายการที่รับเข้ามาและรายการที่ต้องจ่ายออกไป เพื่อให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางการเงิน ตลอดจนผลของการดำเนินงานนั้นไว้ว่าคงเหลือเงินหรือไม่ จำนวนเท่าไร และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกิจการว่าได้กำไร หรือขาดทุนเพียงไร

ต้นทุน หมายถึง ทรัพย์สินทั้งหลายที่นำมาลงไว้ขณะที่แรกเริ่มดำเนินการ และนำมาลงเพิ่มเติมภายหลัง ต้นทุนไม่จำเป็นต้องเป็นเงินสดอย่างเดียว อาจเป็นสิ่งของอย่างอื่นด้วยก็ได้ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน สินค้า ยานพาหนะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เวลาในการปฏิบัติงาน ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์

ราคาขาย หมายถึง ราคาสินค้าหรือบริการที่กำหนดขึ้น ซึ่งอาจได้เงินมากกว่าหรือน้อยกว่าต้นทุนก็ได้ ในการกำหนดราคาดังนั้นมักจะยึดปัจจัยเกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ สภาพการแข่งขัน ความต้องการของตลาดราคาทั่วไป เป็นต้น

ประโยชน์ของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

1. ทำให้ทราบฐานะทางการเงินในการปฏิบัติงาน
2. ใช้ประกอบการวางแผนในการทำงานหรือในการใช้จ่ายเงิน
3. ใช้ในการติดตามการทำงานด้านต่าง ๆ
4. ทำให้ทราบปัญหาในการทำงานและแก้ไขทัน
5. ใช้รายงานผลการดำเนินงาน
6. ใช้เป็นข้อมูลรายจ่ายปรับลดค่าใช้จ่ายเพื่อให้เหลือเงินหรือได้กำไรเพิ่มขึ้น
7. นำวิธีการจัดทำบัญชีไปใช้ในชีวิตประจำวัน

หลักการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

หลักการทำบัญชีรายรับรายจ่าย มีดังนี้

1. รายรับ เป็นข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับเงินเข้ามา เช่น ค่าหุ้น เงินกู้ ค่าขายของ ค่าขายผลผลิต
2. รายจ่าย เป็นข้อมูลรายจ่ายทั้งหมดในการประกอบกิจการนั้น ๆ เช่น ค่าขนส่ง ค่าซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน
3. เงินคงเหลือ ได้ผลต่างระหว่างรายรับกับรายจ่ายทั้งหมด

ส่วนประกอบของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
--------------	--------	--------	---------	---------

